

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 11. apríla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Občianstvo Únie – Voľný pohyb osôb – Smernica 2004/38/ES – Právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov – Článok 7 ods. 1 písm. a) – Zamestnanci a samostatne zárobkovo činné osoby – Článok 7 ods. 3 písm. c) – Právo na pobyt dlhší ako tri mesiace – Štátny príslušník členského štátu, ktorý bol pracovníkom v inom členskom štáte počas 15 dní – Nedobrovoľná nezamestnanosť – Zachovanie štatútu pracovníka aspoň počas šiestich mesiacov – Nárok na príspevok pre uchádzačov o zamestnanie (*jobseeker's allowance*)“

Vo veci C-483/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Court of Appeal (Odvolačí súd, Írsko) z 2. augusta 2017 a doručený Súdnemu dvoru 9. augusta 2017, ktorý súvisí s konaním:

Neculai Tarola

proti

Minister for Social Protection,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan a D. Šváby,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. septembra 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- N. Tarola, v zastúpení: C. Stamatescu, solicitor, a D. Shortall, BL,
- Írsko, v zastúpení: M. Browne, G. Hodge, A. Joyce a M. Tierney, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci E. Barrington, SC, a D. Dodd, BL,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek, J. Pavliš a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: P. Z. L. Ngo, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: angličtina.

- nemecká vláda, v zastúpení: D. Klebs, splnomocnený zástupca,
- francúzska vláda, v zastúpení: D. Colas a R. Coesme, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: E. Montaguti, M. Kellerbauer a J. Tomkin, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. novembra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 písm. a) a článku 7 ods. 3 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 2004, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Neculaiom Tarolom na jednej strane a Minister for Social Protection (Ministerstvo pre sociálnu ochranu, Írsko) na strane druhej vo veci nepriznania príspevku pre uchádzačov o zamestnanie (*jobseeker's allowance*).

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 3, 9, 10 a 20 smernice 2004/38 uvádzajú:

„(3) občianstvo Únie by malo byť základným štatútom štátnych príslušníkov členských štátov, keď uplatňujú svoje právo na voľný pohyb a pobyt. Je preto potrebné, aby sa kodifikovali a preskúmali existujúce nástroje spoločenstva, ktoré sa oddelene zaoberajú pracovníkmi, samostatne zárobkovo činnými osobami a tiež študentmi a inými neaktívnymi osobami, aby sa zjednodušilo a posilnilo právo všetkých občanov Únie na voľný pohyb a pobyt.

...

(9) občania Únie by mali mať právo pobytu v hostiteľskom členskom štáte počas obdobia nepresahujúceho tri mesiace bez toho, aby podliehali akýmkoľvek podmienkam alebo formalitám iným, ako požiadavka vlastníctva platného identifikačného preukazu alebo pasu, bez toho, aby bol dotknutý priaznivejší prístup uplatniteľný na uchádzačov o zamestnanie, ako sú uznani podľa precedenčného práva Súdneho dvora.

(10) osoby uplatňujúce svoje právo pobytu by sa však nemali stať neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu. Preto by sa právo pobytu pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov počas obdobia presahujúceho tri mesiace malo podriaďiť podmienkam;

...

(20) v súlade so zákazom diskriminácie z dôvodov štátnej príslušnosti by všetci občania Únie a ich rodinní príslušníci s pobytom v členskom štáte mali na základe tejto smernice využívať v tomto členskom štáte rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje zmluva, s výhradou špecifických ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a sekundárnom práve.“

4 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„Táto smernica stanovuje:

a) podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie práva voľného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov občanmi Únie a ich rodinných príslušníkmi;

...“

5 Článok 7 uvedenej smernice, nazvaný „Právo pobytu na viac ako tri mesiace“, v odsekoch 1 a 3 stanovuje:

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte ...;

...

3. Na účely odseku 1) občan Únie, ktorý už nie je pracovníkom ani samostatne zárobkovo činnou osobou, si zachová štatút pracovníka alebo samostatne zárobkovo činné osoby za nasledujúcich okolností:

a) daná osoba je dočasne práce neschopná v dôsledku choroby alebo úrazu;

b) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo bola zamestnaná viac ako jeden rok, a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce;

c) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok, alebo po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvých dvanástich mesiacov a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce. V takomto prípade sa štatút pracovníka zachová aspoň šesť mesiacov;

d) daná osoba nastúpila na odborné vzdelávanie. Pokiaľ nie je nedobrovoľne nezamestnaná, zachovanie štatútu pracovníka je podmienené vzdelávaním, ktoré súvisí s predchádzajúcim zamestnaním.“

6 Článok 14 smernice 2004/38, nazvaný „Zachovanie práva pobytu“, stanovuje:

„1. Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článku 6, pokiaľ sa nestávajú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu.

2. Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článkoch 7, 12 a 13, pokiaľ spĺňajú podmienky v nich stanovené.

...“

7 Článok 24 uvedenej smernice, nazvaný „Rovnaké zaobchádzanie“, stanovuje v odseku 1:

„S výhradou takých osobitných ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a v sekundárnom práve, všetci občania Únie, ktorí sa na základe tejto smernice zdržiavajú na území hostiteľského členského štátu, využívajú rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu v rámci pôsobnosti zmluvy. Výhoda tohto práva sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí majú právo pobytu alebo právo trvalého pobytu.“

Írske právo

8 § 6 ods. 2 písm. a) a c) European Communities (Free Movement of Persons) Regulations (No. 2) 2006 [vyhláška (č. 2) z roku 2006 o Európskych spoločenstvách (voľnom pohybe osôb), (ďalej len „vyhláška z roku 2006“)], ktorý prebral do írskeho práva článok 7 ods. 3 smernice 2004/38, stanovuje:

„a) Bez toho, aby bol dotknutý § 20, občan Únie sa môže zdržiavať na území štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace:

i) ak je pracovník alebo samostatne zárobkovo činná osoba v štáte;

...

a) Bez toho, aby bol dotknutý § 20, osoba, na ktorú sa uplatňuje písmeno a) bod i), môže zostať v štáte v čase ukončenia činnosti uvedenej v tomto písmene, ak

...

ii) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo bola zamestnaná viac ako jeden rok a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade Department of Social and Family Affairs [ministerstvo sociálnych vecí a rodiny, Írsko] a FÁS [Foras Áiseanna Saothair (Úrad pre vzdelávanie a zamestnanosť, Írsko)]...

iii) bez toho, aby bolo dotknuté písmeno d), je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok, alebo po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvého roka a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade ministerstva sociálnych vecí a rodiny a FÁS...“.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

9 Žalobca vo veci samej je rumunský štátny príslušník, ktorý v máji 2007 po prvý raz prišiel do Írska, kde bol zamestnaný od 5. do 30. júla 2007 a potom od 15. augusta do 14. septembra 2007. Nie je preukázané, že zostal v Írsku medzi rokmi 2007 až 2013, ale naopak je nesporné, že bol v Írsku znovu zamestnaný od 22. júla do 24. septembra 2013 a potom od 8. júla do 22. júla 2014 a v tomto poslednom uvedenom zamestnaní dostával odmenu vo výške 1 309 eur. Okrem toho pracoval aj ako samostatne zárobkovo činný subdodávateľ od 17. novembra do 5. decembra 2014.

10 Dňa 21. septembra 2013 žalobca vo veci samej požiadal na ministerstve pre sociálnu ochranu o príspevok pre uchádzača o zamestnanie (*jobseeker's allowance*), ktorý mu bol zamietnutý z dôvodu, že nepredložil dôkaz ani o svojom obvyklom pobyte v Írsku, ani o svojich prostriedkoch na živobytie za obdobie od 15. septembra 2007 do 22. júla 2013.

11 Dňa 26. novembra 2013 podal žiadosť o doplnkový sociálny príspevok (*supplementary welfare allowance*), ktorá bola takisto zamietnutá z dôvodu, že nebol schopný predložiť dôkazy o tom, akým spôsobom od septembra 2013 do 14. apríla 2014 zabezpečoval svoje živobytie a platil nájomné.

- 12 Dňa 6. novembra 2014 žalobca vo veci samej podal druhú žiadosť o príspevok pre uchádzača o zamestnanie, ktorá bola 26. novembra 2014 zamietnutá z dôvodu, že od svojho príchodu do Írska nepracoval dlhšie ako jeden rok a že skutočnosti, ktoré predložil, neboli dostatočné na preukázanie toho, že mal obvyklý pobyt v tomto členskom štáte.
- 13 V dôsledku toho žalobca vo veci samej podal na ministerstvo pre sociálnu ochranu opravný prostriedok na preskúmanie rozhodnutia z 26. novembra 2014, ktorý bol zamietnutý z dôvodu, že krátke obdobie, ktoré odpracoval v júli 2014, nemohlo spochybníť zistenie, že nemal svoj obvyklý pobyt v Írsku.
- 14 Dňa 10. marca 2015 požiadal ministerstvo pre sociálnu ochranu o opätovné preskúmanie jeho rozhodnutia z 26. novembra 2014, pričom najmä tvrdil, že podľa článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 mal ako pracovník po skončení svojho zamestnania v júli 2014 právo na pobyt v Írsku počas šiestich mesiacov. Táto žiadosť bola zamietnutá 31. marca 2015 z dôvodu, že od svojho príchodu do Írska nepracoval dlhšie ako jeden rok a nemal dostatočné vlastné prostriedky na zabezpečenie svojho živobytia.
- 15 Žalobca vo veci samej podal žalobu proti rozhodnutiu na High Court (Vrchný súd, Írsko), ktorá bola zamietnutá z dôvodu, že nespĺňal podmienky stanovené v § 6 ods. 2 písm. c) bode iii) vyhlášky z roku 2006. High Court (Vrchný súd) rozhodol, že žalobcu vo veci samej nebolo možné považovať za „pracovníka“, čiže za osobu, ktorá má obvyklý pobyt v Írsku, a že v dôsledku toho nemohol na tomto základe žiadať o sociálnu pomoc. Usudzoval totiž, že toto ustanovenie sa vzťahovalo výlučne na osoby, ktoré pracovali na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú kratšiu ako jeden rok. Domnieval sa tiež, že obdobie, ktoré odpracoval žalobca vo veci samej od 8. júla do 22. júla 2014, nebolo možné považovať za pracovnú zmluvu na dobu určitú v zmysle tohto ustanovenia a že na jeho nárok na príspevok pre uchádzača o zamestnanie sa vzťahovali ustanovenia § 6 ods. 2 písm. c) bodu ii) vyhlášky z roku 2006. Na základe toho uvedený súd dospel k záveru, že žalobca vo veci samej nepredložil dôkaz, že pracoval nepretržite počas obdobia jedného roka pred podaním svojej žiadosti o sociálnu pomoc, takže ministerstvo pre sociálnu ochranu bolo oprávnené zamietnuť jeho žiadosť.
- 16 Dňa 5. mája 2016 žalobca vo veci samej podal odvolanie proti zamietnutiu jeho žaloby na súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko), ktorý zastáva názor, že hlavnou otázkou tohto sporu vo veci samej je to, či si osoba, ktorá pracovala menej ako jeden rok, zachová štatút pracovníka v zmysle článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38.
- 17 Uvedený súd totiž na úvod uvádza, že podľa práva Únie sa o osoby, ktoré sú závislé na sociálnych príspevkoch, musí postarať štát ich pôvodu, ako to vyplýva aj z odôvodnenia 10 a článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38. Osoby uplatňujúce si svoje právo pobytu by sa totiž nemali stať neprímeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu, pričom uvedené právo pobytu presahujúceho tri mesiace by malo podliehať určitým podmienkam. Zdôrazňuje však, že článok 7 uvedenej smernice vykonáva článok 45 ZFEÚ, takže sa uplatní judikatúra Súdneho dvora týkajúca sa pojmu pracovník, ktorý sa pri svojom uplatňovaní vždy vykladal extenzívne.
- 18 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či treba usudzovať, že žalobca vo veci samej si zachoval štatút pracovníka v zmysle článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38, keďže v júli 2014 pracoval počas dvoch týždňov, takže by v zásade mal mať nárok na príspevok pre uchádzača o zamestnanie, pretože bol nedobrovoľne nezamestnaný a zaregistrovaný ako uchádzač o zamestnanie.
- 19 Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že žalobca vo veci samej už síce pred ním neuvádza, ako to urobil pred High Court (Vrchný súd), že pracoval na základe zmluvy na dobu určitú počas tohto obdobia, ale napriek tomu tvrdí, že vzhľadom na to, že článok 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 používa vylučovaciu spojku „alebo“, toto ustanovenie sa týka dvoch rozdielnych prípadov. Prvá časť tohto ustanovenia („je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok“) sa totiž týka ukončenia pracovných

zmlúv kratších ako jeden rok, zatiaľ čo druhá časť („po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvých dvanástich mesiacov“) sa netýka ukončenia pracovných zmlúv na dobu určitú, ale ukončenia pracovných zmlúv na dobu dlhšiu ako jeden rok, ku ktorému došlo počas prvých dvanástich mesiacov trvania zamestnania dotknutej osoby. Toto rozlíšenie potvrdzuje aj skutočnosť, že prvá časť tohto ustanovenia odkazuje na nezamestnanosť „riadne zaregistrovanú“, zatiaľ čo druhá časť vyžaduje, aby bol pracovník „zaevidovaný ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce“. Takúto požiadavku však nemá zmysel stanoviť v prípade osoby, ktorá je „riadne zaregistrovaná“ ako nezamestnaná.

- 20 Vnútroštátny súd však má pochybnosti o správnosti tohto výkladu. Na úvod uvádza, že prostredníctvom výkladu žalobcu vo veci samej nemožno určiť, či sa výraz „prvých dvanásť mesiacov“ týka obdobia po príchode do hostiteľského členského štátu alebo doby zamestnania v tomto členskom štáte. Zdôrazňuje ďalej, že tento výklad je len ťažko zlučiteľný s jedným zo základných cieľov smernice 2004/38, ktorý spočíva v dosiahnutí spravodlivej rovnováhy medzi zabezpečením voľného pohybu pracovníkov na jednej strane a zaručením, aby systémy sociálnej pomoci hostiteľských členských štátov neboli neprimerane zaťažované na druhej strane.
- 21 V tejto súvislosti Court of Appeal (Odvolací súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Ak občan iného členského štátu EÚ po prvých dvanástich mesiacoch uplatňovania svojho práva na voľný pohyb pricestuje do hostiteľského [členského] štátu a odpracuje (inak než na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú) dva týždne, pričom za túto prácu dostane mzdu, a následne sa stane nedobrovoľne nezamestnaným, zachová si tento občan z tohto dôvodu štatút pracovníka aspoň ďalších šesť mesiacov na účely článku 7 ods. 3 písm. c) a článku 7 ods. 1 písm. a) smernice [2004/38], v dôsledku čoho by mal nárok na platby sociálnej pomoci alebo prípadne dávky sociálneho zabezpečenia na rovnakom základe, ako keby bol občanom hostiteľského štátu s bydliskom v tomto [členskom] štáte?“

O prejudiciálnej otázke

- 22 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 1 písm. a) a článok 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník členského štátu, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb a ktorý pracoval v inom členskom štáte počas obdobia dvoch týždňov inak ako na základe zmluvy na dobu určitú a následne sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, si zachová štatút pracovníka počas ďalšieho obdobia najmenej šiestich mesiacov v zmysle týchto ustanovení, a má preto nárok na dávky sociálnej pomoci alebo v prípade potreby dávky sociálneho zabezpečenia, ako keby bol štátnym príslušníkom hostiteľského členského štátu.
- 23 Treba pripomenúť, že účelom smernice 2004/38, ako vyplýva z jej odôvodnení 1 až 4, je zjednotiť výkon základného a individuálneho práva voľne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, ktoré je občanom Únie priamo priznané článkom 21 ods. 1 ZFEÚ, a jej cieľom je najmä posilniť toto právo (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. júla 2008, Metock a i., C-127/08, EU:C:2008:449, bod 82, a z 5. júna 2018, Coman a i., C-673/16, EU:C:2018:385, bod 18 a citovanú judikatúru).
- 24 Článok 7 ods. 1 písm. a) smernice 2004/38 tak stanovuje, že všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu než toho, ktorého majú štátu príslušnosť, počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte.
- 25 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že vnútroštátny súd, ktorý nepoložil Súdnemu dvoru otázku v tejto súvislosti, usudzuje, že žalobca vo veci samej má štatút pracovníka v zmysle uvedeného ustanovenia z dôvodu činnosti, ktorú vykonával v hostiteľskom členskom štáte počas dvoch týždňov.

- 26 Článok 7 ods. 3 tejto smernice stanovuje, že na účely článku 7 ods. 1 písm. a) občan Únie, ktorý už nie je pracovníkom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou v hostiteľskom členskom štáte, si zachová štatút pracovníka, za určitých okolností, o ktorých Súdny dvor rozhodol, že nie sú taxatívne vymenované v uvedenom odseku 3 (rozsudok z 19. júna 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, bod 38), a najmä v prípade, že nie je nedobrovoľne nezamestnaný.
- 27 Článok 7 ods. 3 písm. b) smernice 2004/38 v tejto súvislosti stanovuje, že občan Únie, ktorý „je riadne zaregistrovan[ý] ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo bola zamestnaná viac ako jeden rok“ v hostiteľskom členskom štáte, si zachová štatút pracovníka pod podmienkou, že sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce.
- 28 Zo samotného znenia prejudiciálnej otázky a z vysvetlení poskytnutých vnútroštátnym súdom však vyplýva, že táto otázka sa týka len činnosti, ktorú žalobca vykonával dva týždne v hostiteľskom členskom štáte, takže sa na ňu v každom prípade nevzťahuje článok 7 ods. 3 písm. b) smernice 2004/38.
- 29 Článok 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 však stanovuje, že občan Únie, ktorý „je riadne zaregistrovan[ý] ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok, alebo po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvých dvanástich mesiacov“, si zachováva štatút pracovníka aspoň na šesť mesiacov, ak sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce.
- 30 Zo samotného znenia článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 – najmä z použitia vylučovacej spojky „alebo“ – vyplýva, že toto ustanovenie predpokladá zachovanie štatútu pracovníka, zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, počas minimálne šiestich mesiacov v dvoch prípadoch.
- 31 Prvý prípad sa týka pracovníka, ktorý bol zamestnaný na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú kratšiu ako jeden rok a po jej skončení sa stal nedobrovoľne nezamestnaným.
- 32 Ako však vyplýva zo znenia prejudiciálnej otázky a z vysvetlení vnútroštátneho súdu, je nesporné, že žalobca vo veci samej nepracoval v hostiteľskom členskom štáte počas obdobia činnosti dotknutého vo veci samej na základe pracovnej zmluvy na dobu určitú, takže v zásade sa naňho tento prvý prípad nevzťahuje.
- 33 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či pracovník, akým je žalobca vo veci samej, ktorý bol v hostiteľskom členskom štáte zamestnaný dva týždne inak ako na základe zmluvy na dobu určitú, a následne sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, patrí pod druhý prípad, ktorý sa týka situácie pracovníka, ktorý sa stal „nedobrovoľne nezamestnan[ým] počas prvých dvanástich mesiacov“.
- 34 Ako zdôraznil aj generálny advokát v bode 30 svojich návrhov, znenie článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 neumožňuje určiť, či žalobca vo veci samej patrí pod tento prípad.
- 35 Toto ustanovenie totiž nespresňuje, či sa má uplatniť na zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby alebo na obe tieto kategórie pracovníkov, ani to, či sa týka zmlúv na dobu určitú v trvaní viac ako jeden rok, zmlúv na dobu neurčitú alebo akéhokoľvek typu zmlúv alebo činností, a napokon ani to, či obdobie dvanástich mesiacov, na ktoré odkazuje, sa týka obdobia pobytu alebo obdobia zamestnania dotknutého pracovníka v hostiteľskom členskom štáte.
- 36 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry z požiadavky jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj zo zásady rovnosti vyplýva, že znenie ustanovenia práva Únie, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a rozsah pôsobnosti, si v zásade vyžaduje autonómny a jednotný výklad v celej únii (rozsudky z 21. decembra 2011, Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 32, ako aj z 19. septembra 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 49).

- 37 Treba pripomenúť, že na účely výkladu ustanovenia práva Únie je potrebné zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj jeho kontext a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou (rozsudok zo 7. októbra 2010, Lassal, C-162/09, EU:C:2010:592, bod 49 a citovaná judikatúra). Aj vývoj ustanovenia práva Únie môže poskytnúť relevantné prvky pre jeho výklad (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. novembra 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 135; z 3. októbra 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 50, ako aj z 24. júna 2015, T., C-373/13, EU:C:2015:413, bod 58).
- 38 Vzhľadom na kontext a ciele smernice 2004/38 jej ustanovenia nemožno vykladať reštriktívne a v žiadnom prípade ich nemožno zbaviť ich potrebného účinku (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. decembra 2007, Eind, C-291/05, EU:C:2007:771, bod 43; z 25. júla 2008, Metock a i., C-127/08, EU:C:2008:449, bod 84, a z 5. júna 2018, Coman a i., C-673/16, EU:C:2018:385, bod 39).
- 39 V prejednávanej veci v prvom rade vyplýva z kombinovaného znenia ustanovení článku 7 ods. 1 písm. a) a článku 7 ods. 3 smernice 2004/38, že nárok na zachovanie štatútu pracovníka podľa posledného uvedeného ustanovenia patrí každému občanovi Únie, ktorý vykonával činnosť v hostiteľskom členskom štáte, bez ohľadu na jej povahu, to znamená, bez ohľadu na to, či bol zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. decembra 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, body 37 a 38).
- 40 Súdny dvor v tejto súvislosti už rozhodol, že možnosť občana Únie, ktorý dočasne prestal vykonávať činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, zachovať si štatút pracovníka na základe článku 7 ods. 3 smernice 2004/38, ako aj právo na pobyt, ktoré mu zodpovedá, podľa článku 7 ods. 1 tejto smernice, je založená na predpoklade, že tento občan je ochotný a spôsobilý opätovne sa začleniť do pracovného trhu hostiteľského členského štátu v primeranej lehote (rozsudok z 13. septembra 2018, Prefeta, C-618/16, EU:C:2018:719, bod 37 a citovaná judikatúra).
- 41 Ďalej treba pripomenúť, že smernica 2004/38, ktorej cieľom je podľa jej článku 1 písm. a) okrem iného stanoviť podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie práva voľného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov občanmi Únie a ich rodinných príslušníkmi, zavádza postupné odstupňovanie dĺžky práva na pobyt patriaceho každému občanovi Únie v hostiteľskom členskom štáte, pričom medzi právom pobytu kratším ako tri mesiace, ktoré je uvedený jej článku 6, a právom trvalého pobytu, ktoré je uvedené v jej článku 16, je stanovené právo pobytu na viac ako tri mesiace, ktoré je upravené v jej článku 7.
- 42 Článok 7 ods. 1 smernice 2004/38 tak zaručuje každému zamestnancovi alebo samostatne zárobkovo činnej osobe okrem iného právo pobytu na viac ako tri mesiace v hostiteľskom členskom štáte.
- 43 Článok 7 ods. 3 tejto smernice zaručuje, že každý občan Únie, ktorý dočasne nevykonáva žiadnu činnosť, si zachová svoje postavenie pracovníka a v dôsledku toho svoje právo na pobyt v hostiteľskom členskom štáte, pričom súčasne odstupňuje podmienky zachovania tohto práva, ktoré závisí – ako uviedol generálny advokát v bode 33 svojich návrhov – na jednej strane od príčiny jeho nečinnosti, v prejednávanej veci od práceneschopnosti z dôvodu choroby alebo úrazu, nedobrovoľnej nezamestnanosti alebo odbornej prípravy, a na druhej strane od východiskovej dĺžky jeho činnosti v hostiteľskom členskom štáte, t. j. v závislosti od toho, či je táto doba dlhšia alebo kratšia ako jeden rok.
- 44 Občan Únie, ktorý pracoval ako samostatne zárobkovo činná osoba v hostiteľskom členskom štáte, si tak zachová štatút pracovníka bez časového obmedzenia po prvé, pokiaľ je dočasne práceneschopný v dôsledku choroby alebo úrazu podľa článku 7 ods. 3 písm. a) smernice 2004/38, po druhé ak pracoval ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v hostiteľskom členskom štáte dlhšie ako rok a následne sa stal nedobrovoľne nezamestnaným podľa článku 7 ods. 3 písm. b) tejto smernice (rozsudok z 20. decembra 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, body 29 až 46), a po tretie ak nastúpil na odborné vzdelávanie podľa článku 7 ods. 3 písm. d) tej istej smernice.

- 45 Naopak, občan Únie, ktorý pracoval ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v hostiteľskom členskom štáte počas obdobia kratšieho ako jeden rok, si zachová štatút pracovníka len na obdobie, ktorého dĺžku môže stanoviť tento členský štát, pričom ale nesmie byť kratšie ako šesť mesiacov.
- 46 Dĺžku zachovania štatútu pracovníka občana Únie, ktorý vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v hostiteľskom členskom štáte, totiž môže tento členský štát obmedziť, nesmie však byť kratšia ako šesť mesiacov v súlade s článkom 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38, pokiaľ sa uvedený občan stane nezamestnaným z dôvodov nezávislých od jeho vôle ešte predtým, než mohol odpracovať jeden rok svojej činnosti.
- 47 Podľa prvého prípadu uvedeného v tomto ustanovení je to tak vtedy, keď k ukončeniu činnosti zamestnanca dôjde pri skončení pracovnej zmluvy na dobu určitú kratšiu ako jeden rok.
- 48 Podľa druhého prípadu uvedeného v tomto ustanovení to tak musí byť tiež vo všetkých situáciách, v ktorých musel pracovník z dôvodov nezávislých od jeho vôle, ukončiť svoju činnosť v hostiteľskom členskom štáte pred uplynutím jedného roka, bez ohľadu na druh vykonávanej činnosti a typ pracovnej zmluvy uzavretej na tento účel, to znamená bez ohľadu na to, či vykonával činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba a či uzavrel zmluvu na dobu určitú v trvaní viac ako jeden rok, zmluvu na dobu neurčitú alebo akýkoľvek iný typ zmluvy.
- 49 Tento výklad je v súlade s hlavným účelom smernice 2004/38, ktorým je, ako sa už uviedlo v bode 23 tohto rozsudku, posilniť právo na voľný pohyb a pobyt všetkých občanov Únie, ako aj s konkrétnym cieľom, ktorý sleduje jej článok 7 ods. 3, ktorým je zachovaním štatútu pracovníka zabezpečiť právo na pobyt osôb, ktoré prestali vykonávať svoju profesijnú činnosť pre nedostatok práce v dôsledku okolností nezávislých od ich vôle (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. septembra 2015, Alimanovic, C-67/14, EU:C:2015:597, bod 60; z 25. februára 2016, García-Nieto a i., C-299/14, EU:C:2016:114, bod 47, a z 20. decembra 2017, Gusa, C-442/16, EU:C:2017:1004, bod 42).
- 50 Okrem toho nemožno usudzovať, že tento výklad môže ohroziť realizáciu jedného z ďalších cieľov smernice 2004/38, ktorý spočíva v dosiahnutí spravodlivej rovnováhy medzi zabezpečením voľného pohybu pracovníkov a zaručením, aby systémy sociálnej pomoci hostiteľských členských štátov neboli neprimerane zaťažené.
- 51 Je nepochybné, že odôvodnenie 10 smernice 2004/38 uvádza, že táto smernica má zabrániť tomu, aby sa osoby uplatňujúce svoje právo pobytu stali neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu.
- 52 V tejto súvislosti však treba uviesť, že zachovanie štatútu pracovníka na základe článku 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 predpokladá, ako sa to už uviedlo v bodoch 24 až 29 tohto rozsudku, že dotknutý občan predtým, než sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, skutočne mal postavenie pracovníka v zmysle uvedenej smernice a že bol riadne zaregistrovaný na príslušnom úrade ako uchádzač o zamestnanie. Okrem toho zachovanie tohto štatútu počas obdobia nedobrovoľnej nezamestnanosti môže dotknutý členský štát obmedziť na šesť mesiacov.
- 53 Napokon aj preskúmanie prípravných prác k smernici 2004/38, konkrétne zmeneného návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, [KOM(2003) 199 v konečnom znení], ako aj spoločnej pozície Rady (ES) č. 6/2004 z 5. decembra 2003 (Ú. v. ES C 54 E, 2004, s. 12), umožňuje potvrdiť, ako to už uviedol aj generálny advokát v bodoch 51 a 52 svojich návrhov, úmysel normotvorcu Únie, aby sa zachovanie, prípadne obmedzenie, štatútu pracovníka aspoň na šesť mesiacov vzťahovalo na osoby, ktoré sa stali nedobrovoľne nezamestnanými po tom, čo odpracovali menej ako rok na základe iného titulu ako pracovnej zmluvy na dobu určitú.

- 54 Z toho vyplýva, že článok 7 ods. 1 a článok 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že občan Únie, v situácii, akou je situácia žalobcu vo veci samej, ktorý získal štatút pracovníka v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) tejto smernice v členskom štáte z dôvodu činnosti, ktorú tam vykonával počas obdobia dvoch týždňov predtým, než sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, si zachová štatút pracovníka počas obdobia najmenej šiestich mesiacov, za predpokladu, že sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce.
- 55 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa odôvodnenia 20 a článku 24 ods. 1 smernice 2004/38 každý občan Únie, ktorý sa zdržiava na území hostiteľského členského štátu na tomto základe, najmä ten, ktorý si zachová štatút pracovníka ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v zmysle článku 7 ods. 3 písm. c) tejto smernice, má právo na rovnosť zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu v rámci pôsobnosti Zmluvy o FEÚ, s výhradou osobitných ustanovení, ktoré sú v nej výslovne uvedené, a sekundárnych právnych predpisov.
- 56 Z toho vyplýva, ako uviedol generálny advokát v bode 55 svojich návrhov, že ak vnútroštátne právo vylučuje z nároku na dávky sociálnej pomoci osoby, ktoré vykonávali činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba iba počas krátko obdobia, toto vylúčenie sa uplatňuje rovnakým spôsobom na pracovníkov z iných členských štátov, ktorí využili svoje právo na voľný pohyb.
- 57 Vnútroštátnemu súdu, ktorý ako jediný má právomoc vykladať a uplatňovať vnútroštátne právo, teda prináleží určiť, či na základe tohto práva a v súlade so zásadou rovnosti zaobchádzania má žalobca vo veci samej nárok na dávky sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci, ktoré žiada v rámci veci samej.
- 58 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 7 ods. 1 písm. a) a článok 7 ods. 3 písm. c) smernice 2004/38 sa má vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník členského štátu, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb a v inom členskom štáte nadobudol postavenie pracovníka v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) tejto smernice, z dôvodu činnosti, ktorú tam vykonával počas dvoch týždňov na základe iného titulu ako pracovnej zmluvy na dobu určitú, a následne sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, si zachová štatút pracovníka počas obdobia najmenej šiestich mesiacov v zmysle týchto ustanovení za predpokladu, že sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby určil, či na základe zásady rovnosti zaobchádzania zaručenej článkom 24 ods. 1 smernice 2001/38 má v dôsledku toho tento štátny príslušník nárok na dávky sociálnej pomoci alebo sociálneho zabezpečenia, ako keby bol štátnym príslušníkom hostiteľského členského štátu.

O trovách

- 59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 písm. a) a článok 7 ods. 3 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa má vykladať v tom zmysle, že štátny príslušník členského štátu, ktorý využil svoje právo na voľný pohyb a v inom členskom štáte nadobudol postavenie pracovníka v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) tejto smernice, z dôvodu činnosti, ktorú tam vykonával počas dvoch týždňov na základe iného titulu ako pracovnej

zmluvy na dobu určitú, a následne sa stal nedobrovoľne nezamestnaným, si zachová štatút pracovníka počas obdobia najmenej šiestich mesiacov v zmysle týchto ustanovení za predpokladu, že sa zaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce.

Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby určil, či na základe zásady rovnosti zaobchádzania zaručenej článkom 24 ods. 1 smernice 2001/38 má v dôsledku toho tento štátny príslušník nárok na dávky sociálnej pomoci alebo sociálneho zabezpečenia, ako keby bol štátnym príslušníkom hostiteľského členského štátu.

Podpisy